

مقالات اقتصادی

اقتصادی :

مطالعه تطبیقی در امر خصوصی سازی قسمت اول - خصوصی سازی ، روندی مستلزم بازنگری . گزارش تحقیقاتی بررسی بودجه خانوار در مناطق شهری ایران طی سالهای ۷۰-۱۳۵۱ ، قسمت اول . در کارگاه آموزشی مدیریت حفظ محیط زیست چه گذشت ؟ جامعه اقتصادی اروپا و دیدگاه اتریش ، سومین و آخرین قسمت - کندی در حرکت اتحاد . پسماندها و محیط زیست ، قسمت سوم . نجات اقتصاد آلمان در چیست ؟ نرخ ارز ثابت یا شناور ؟ شرکتهای فراملی اقتصاد جهان راتحت سلطه گرفته‌اند . مسئله آلودگی در موافقتنامه تجارت آزاد آمریکای شمالی . بررسی وضع اشتغال در جهان . پرنندگان مهاجر . اختیاریس‌های جنوب شرقی آسیا .

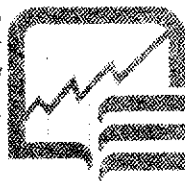
تکنولوژی :

از زیردریایی تا سامور . برنامه‌های آلمان برای کاهش گازهای گلخانه‌ای .

اطلاعات آماری :

در چهارماه اول سال ۱۱۰۰ میلیون دلار کالاهای غیرنفتی از کشور صادر شد . خلاصه آمار برق در سه ماهه اول ۱۳۷۲ . شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در تیرماه سال جاری در مقایسه با ماه مشابه سال گذشته ۹۶ درصد افزایش داشته است . شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای کشوری طی دوره ۷۰-۱۳۶۱ . در تیرماه ۱۳۷۲ در مقایسه با تیرماه ۱۳۷۱ ، شاخص بهای عمده فروشی کالاها در ایران ۲۵٫۹ درصد افزایش یافت . در سال ۱۳۶۷ در استان سمنان ۳۱ هزار بهره‌بردار کشاورزی وجود داشت . کشاورزان استان ایلام در سال ۱۳۶۷ . گزارش وضع عمومی پنبه کشور در سال ۱۳۷۲ . آمار جمعیت استان کردستان . آمار صنعت برق کشور در سال ۱۳۷۱ . جمعیت استان همدان در سال ۱۳۷۰ . آمار کارگاههای خدمات خصوصی کشور در سال ۱۳۶۸ .

مطالعه تطبیقی در امر خصوصی سازی

خصوصی سازی، روندی مستلزم بازنگری

قسمت اول

از: مهندس علی رهبر

جریانات انقلاب اسلامی باعث شد که ناگزیر بخش اعظم صنایع و امور تولیدی و بازرگانی کشور به مدیریت دولتی واگذار شود، در نتیجه دامنه اعمال تصدی دولت از اداره صنایع بزرگ و مادر، نظیر فولاد و پتروشیمی به طیف کاملی از انواع فعالیت های خدماتی و تولید کالا گسترده شد.

اینک به دلایل زیربازسازی کامل ساختار اداره این صنایع و فعالیت هادرجهت واگذاری مالکیت و مدیریت را به بخش های مردمی ایجاب نموده است.

- مشابهت ها و اختلاف های ایران و آلمان در امر خصوصی سازی کدامها هستند؟
- سازماندهی خصوصی سازی باید جدا از مدیریت دولتی باشد
- در امر خصوصی سازی باید از جنبه رشد اقتصادی کشور نگرسته شود نه فروش بیت المال
- بغض و عنادی که در برخورد با سرمایه و سرمایه دار وجود دارد باید جای خود را به منطق و مصلحت جامعه بسپارد

ه نص صریح قانون اساسی بویژه اصل (۴۳) که در آن تبدیل دولت به کارفرمای بزرگ، منع شده است .

ه روند جهانی تجدید ساختار اقتصادی در جهت خصوصی سازی ، بویژه شکست تئوری‌های تمرکز و دولتی شدن اعمال تصدی در سطح جهانی .

ه نتایج عینی کارآ نبودن مدیریت دولتی در اعمال تصدی .

ه احساس نیاز به بازسازی عامل مدیریت برای توسعه و ارتقاء بهره‌وری ، کیفیت صادرات

مبانی فقه اسلامی نیز، مادام که امر سرمایه‌داری دچار فساد و کجروی و سوء استفاده نشده است آنرا مباح دانسته و حتی منشاء خیر می‌شناسد . لذا با توجه به مراتب فوق و اینکه ابعاد دولت در بخش غیرحاکمیت بشدت ، متورم ، پرهزینه ، کم بازده و دچار بوروکراسی و دیوانسالاری بازدارنده شده و از طرفی مسائل، موانع و مشکلات اوایل انقلاب از نظر عاطفی ، اجتماعی و سیاسی نیز برطرف شده است ، موقع را برای چنین تجدید ساختاری ، تحت عنوان آزادسازی اقتصادی مساعد ساخته است .

در شرایط کنونی جهان ، گرچه سوابق تاریخی متعددی در زمینه آزادسازی اقتصادی وجود داشت ، کشورهای متعدد بلوک شرق و سایر کشورها در گستره‌ای از کم و بیش تحت مدیریت دولت ، تا مطلقاً و منحصرآ "دولتی، بیکباره حرکت تبدیل به نظام خصوصی و بازار را تجربه می‌کنند . نمونه‌ی جانب و تقریباً " منحصراً بفرود در عین حال آموزنده این روند تجربه آلمان است که پنج ایالت صد درصد با فعالیت‌های اقتصادی کاملاً " دولتی و متمرکز گردید و لزوماً " تصمیم گرفته شد که نظام مذکور در زمانی کوتاه بصورت نظام غربی آن تبدیل شود .

۱- تجربه آلمان در امر خصوصی سازی:

آلمان غربی توانست در یک برنامه‌ریزی هدف‌دار ، زمان دار و مشخص ، تحت سازمان دهی کاملاً " معین عملیات آزادسازی را در سطح کامل این پنج ایالت شروع و طی مدت دو سال به انجام رساند و طی این مدت تقریباً " عمده اهداف از پیش تعیین شده را با موفقیت کامل جامه عمل بپوشاند .

طی این برنامه تقریباً " از مجموع ۱۳۰۰۰ شرکت دولتی تا ژانویه ۱۹۹۳ بیش از ده هزار شرکت به بخش خصوصی واگذار گردید .

بد نیست که چارچوب فعالیت‌ها و هدف - گذارهای روند خصوصی سازی آلمان شرقی را به روایت اسناد و مدارک رسمی منتشره به اختصار مرور کنیم .

با فروپاشیدن دیوار برلین ۱۰۸۰۰۰ کیلومتر مربع سرزمین آلمان شرقی با پیشینه حکومت خلقی و مدیریت متمرکز دولتی و حاکمیت حزبی و فعالیت های خدماتی و تولیدی و بازرگانی کلاً " دولتی با ۱۶/۵ میلیون نفر جمعیت به آلمان فدرال یا آلمان غربی سابق با اقتصاد بر مبنای بازار ملحق گردید .

اقتصاد آلمان شرقی که بصورت بسته و متکی به اندکی صادرات به دنیای آزاد و عموماً " با انگای به بازارهای بلوک شرق اداره می‌شد ، آماده الحاق به اقتصاد آزاد گردید . مجموعه اموال ، مستحقات ، کارخانجات و امکاناتی که در اختیار دولت متمرکز بود را در چهارگروه زیر میتوان دسته بندی کرد :

— کارخانجات و واحدهای تولیدی
— سرمایه‌ها و مستحقات متعلق به حسزب و فعالیتهای حزبی
— مستغلات و سرمایه‌های متعلق به نیروهای دفاعی ، امنیتی و نظامی
— زمینهای دولتی ، انبارهای نفتی ، سیلوها ، مزارع ، جنگل و سایر امکانات قابل استفاده و

قابل تبدیل از نظر کاربری .
بنابراین ملاحظه می‌شود که تقریباً " عمده وسعت آلمان شرقی از لحاظ سرزمینی و اغلب سرمایه‌های متمرکز در این سرزمین مشمول طرح فروش و واگذاری بوده است . یعنی نه تنها کلیه کارخانجات و مراکز صنعتی تولیدی این کشور بلکه جنگل‌ها ، مراتع ، باغات و مزارع ، خدمات و انواع سرویس‌ها و حتی مراکز جمع‌آوری ، نگهداری و ذخیره سازی و حتی پایگاههای نظامی و انتظامی ، آنچه مازاد بر نیاز سیستمی مشابه آلمان غربی نیز در این پروسه باید به فروش برسد .
هدفگذاری اعلام شده از طرف دولت فدرال آلمان بقرار زیر اعلام گردید :

— تبدیل سیستم اقتصاد سوسیالیستی و توتالیتر آلمان شرقی به فدرالیسم آلمان غربی و تشکیل کشور همگن ، فدراتیو آلمان
— ارتقاء سطح تولید ، کیفیت ، اشتغال ، تکنولوژی ، مدیریت تولیدی و خدماتی و گالانی بخشهای جدید به سطح آلمان غربی
— ارتقاء سطح رفاه اجتماعی و درآمد سرانه آلمان شرقی به سطح آلمان غربی
— ارتقاء سطح رفاه اجتماعی و درآمد سرانه آلمان شرقی بر سطح آلمان غربی
دولت آلمان برای رسیدن به اهداف مشخص فوق ده سال زمان پیش‌بینی کرد . برحسب از کارشناسان هزینه این برنامه را تا ۴۰۰ میلیارد مارک تخمین زدند .
بعنوان معترضه بد نیست خاطر نشان شود که پتانسیل‌های مثبت اقتصادی ، اجتماعی آلمان شرقی سابق استعداد متحول شدن سریع آنرا فراهم نموده است . از جمله شاخص‌های مثبت قابل توجه آنرا در جدول زیر می‌توان یافت :

مشخصات اقتصادی / اجتماعی آلمان شرقی در سال ۱۹۹۱ میلادی

رشد سالانه جمعیت درآمد سرانه دلار	سهام هر یک از بخش‌های اقتصاد ملی			درصد باسواد
	کشاورزی	صنعت	خدمات	
۹۲۷۹	۱۱٪	۷۱٪	۱۸٪	۹۹٪

این درحالیست که مشخصات نظیر برای آلمان غربی بقرار زیر بوده است :

مشخصات اقتصادی / اجتماعی آلمان غربی در سال ۱۹۹۱ میلادی

رشد سالانه جمعیت درآمد سرانه/دلار	سهام هر یک از زیربخش‌های اقتصاد ملی			با سواد
	کشاورزی	صنعت	خدمات	
۲۰۹۹۲	۲٪	۴۱٪	۵۷٪	۹۹٪

آن تا استانداردهای غرب آلمان و ایجاد فضا و زیربنای اقتصادی برای ترمیم اقتصاد آلمان شرقی قرار گرفت .

دولت آلمان مجموعه حرکت‌های سازمانی را برای کاهش سطح اعمال تصدی دولت و برنامه آزادسازی و خصوصی سازی را از دوگانسال کاملاً مشخص هدایت نمود .

الف - تأسیس یک سازمان خصوصی سازی بنام "تروی هند" با دوازده شعبه در استانهای

آلمان و شعباتی بشرح زیر در سایر کشورهای جهان اتریش ، بلژیک ، دانمارک ، فرانسه ، انگلیس ، ایتالیا ، ژاپن ، سوئیس ، اسپانیا ، سوئد ، هلند ، ایالات متحده آمریکا .

تقریباً " همه شرکت‌های تولیدی شرق آلمان بعنوان مایملکبا اختیارات کامل در تصمیم‌گیری برای موارد زیر در اختیار این شرکت قرار گرفت . - ارزیابی سرمایه

- قیمت‌گذاری سهام یا کل سرمایه برای فروش . - فروش سهام از طریق بورس یا مذاکره - بازخرید کارکنان - انحلال یا ادغام

- تنظیم برنامه تولید و یا برنامه آینده فعالیت - مذاکره با مشتریان یا بازاریابی بین‌المللی - تسویه حساب با ادعاهای مالی افراد دین‌فخ اعم از حقیقی یا حقوقی

- ایجاد تعهد و جابجایی دریافتی‌ها و پرداخت سوئیسید بمنظور احیاء یا بازسازی خطوط پسا ساختارهای مالی و تولیدی .

اختیارات هیأت‌مدیره شرکت طبق آئین‌نامه‌های تنظیمی و قانونی قطعی و تصمیمات این هیأت بعنوان تصمیمات قانونی دولت ، ملت و کنگره فدرال آلمان شناخته می‌شود .

علاوه بر سازماندهی فوق پارلمان - حکومت‌های محلی و حتی نهادهای منطقه‌ای و محلی نظیر شهرداریها و اطاق بازرگانی و صنعت هر ایالت اختیارات ویژه‌ای برای حل و فصل و واگذاری و تنظیم قرارداد و تصمیم‌گیری‌های

سازمانهای تولید و بازرگانی در سطح صنایع و خدمات آلمان غربی

ه پائین بودن استانداردهای کیفیت خدمات و کالاهای تولیدی در بخش شرقی نسبت به بخش غربی ه فقدان نقدینگی کافی در بخش مردمی و دولتی بخش شرقی بمنظور خرید سهام یا کالا و سرمایه‌گذاری برای بازسازی اقتصاد آلمان شرقی .

ه مدیریت ضعیف در امر اداره اقتصادی ، فعالیت‌های تولیدی و غیرقابلیت بسودن فعالیت‌ها

دولت آلمان برای رسیدن به مرحله ادغام کامل وظایف زیر را بعنوان محورهای اصلی وظایف دولت در روند بازسازی اعلام نمود . - خلق یا آماده کردن تسهیلات بازرگانی و صنعتی

- ایجاد شبکه‌های حمل و نقل - ایجاد شبکه‌های زیربنایی آب و برق . - ایجاد تسهیلات دفع زباله و تصفیه آب . بنابراین ملاحظه می‌کنیم که محورهای اصلی اقدامات دولت آلمان بعنوان اولویت برنامه خصوصی سازی حفاظت محیط زیست و ارتقاء

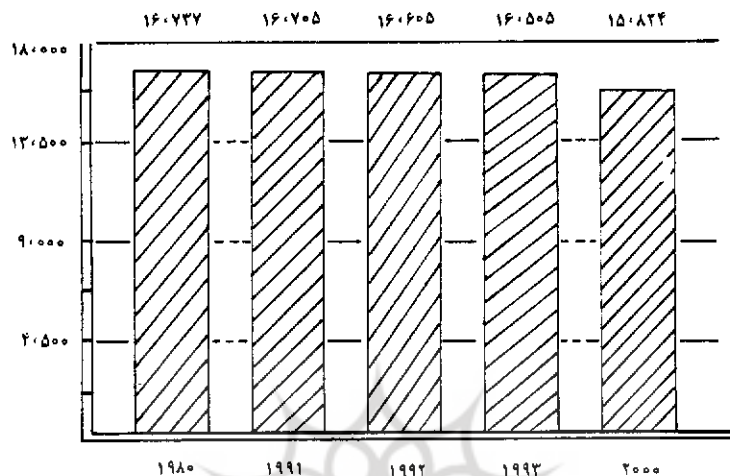
زمانی که دولت آلمان خود را آماده برای شروع امر خصوصی سازی نمود ارزیابی وضع موجود بشرح زیر بود :

- ه ناکافی بودن شبکه حمل و نقل و ارتباطات
- ه نارسا بودن شبکه‌های زیربنایی آب ، برق ، گاز
- ه پائین بودن استانداردهای حفاظتی محیط زیست از جمله دفع زباله‌ها و تصفیه آب
- ه پائین بودن تسهیلات بازرگانی و صنعتی
- ه پائین بودن بهره‌وری و کارآئی بعلت سیستم مدیریتی متمرکز
- ه نورم نیروی انسانی غیرفعال و غیرموثر در امور تولیدی خدمات و کالا یا وجود نیروی مازاد
- ه ادعای سهامداران و مالکان و صاحبان حقوق باقیمانده از سرمایه‌داران قبیل از رژیم کمونیستی
- ه پائین بودن تکنولوژی تولید و صنعتی در بسیاری از زمینه‌های تولیدی
- ه نامناسب بودن تولیدات برخی از واحدها یا بازار مصرف درجهان آزاد
- ه فرسوده یا نامناسب بودن تجهیزات و تأسیسات موجود و در حال کار در مقایسه با استانداردهای جاری صنایع آلمان غربی
- ه فقدان مهارت‌ها و آموزش‌های مناسب با

مشخصات جمعیت

آلمان شرقی سابق

جمعیت (به هزار نفر)

- تراکم جمعیت در مایل مربع ۳۹۹
- رشد سالانه جمعیت ۰/۶٪
- شهرنشینی ۷۷٪
- زمان دو برابر شدن جمعیت: آمار در دسترس نیست

آلمان شرقی سابق

تقسیمات سنی

مردان			زنان		
سن	درصد جمعیت	جمعیت	سن	درصد جمعیت	جمعیت
۷۰ سال	۳/۲٪	۱۰۴۰۰	۷۰ سال	۷٪	۱۰۴۰۰
۶۰-۶۹	۲/۹٪	۷۰۰	۶۰-۶۹	۵/۱٪	۷۰۰
۵۰-۵۹	۵/۶٪	۷۰۰	۵۰-۵۹	۶/۲٪	۷۰۰
۴۰-۴۹	۶/۸٪	۷۰۰	۴۰-۴۹	۶/۹٪	۷۰۰
۳۰-۳۹	۶/۹٪	۷۰۰	۳۰-۳۹	۶/۷٪	۷۰۰
۲۰-۲۹	۸/۴٪	۷۰۰	۲۰-۲۹	۸٪	۷۰۰
۱۰-۱۹	۶/۵٪	۷۰۰	۱۰-۱۹	۶/۲٪	۷۰۰
۰-۹	۷٪	۷۰۰	۰-۹	۶/۶٪	۷۰۰

(در هزار)

- جمعیت کل ۱۶۰۷۰۵۰۰۰۰
- کل مردان ۷۰۹۰۱۰۰۰۰
- کل زنان ۸۰۸۰۴۰۰۰۰
- متوسط عمر مردان ۷۱ سال
- متوسط عمر زنان ۷۷ سال

مالی در مورد زمین، آب، امین، مستحقات، باغات، تأسیسات ورزشی و سیاحتی، پارکها و مراکز توریستی و تفریحی واگذار نموده است که تحت ضوابط و شرایط و برنامه‌های معینی نسبت به توسعه شبکه‌ها و عوامل زیربنایی و واگذاری سرمایه‌ها در قالب قراردادهای رسمی اقدام نمایند.

دولت یک مرکز اطلاعات خصوصی سازی و تنظیم، انتشار و توزیع اطلاعات از آخرین رویدادهای آزادسازی و خصوصی سازی در بخش شرقی را ایجاد نمود تا بصورت گسترده‌ای اطلاعات لازم را سریعاً در اختیار متقاضیان قرار دهد.

علاوه بر این دولت تعدادی از دفاتر نمایندگیهای سیاسی (سفارتخانه‌های) آلمان را بعنوان سفارتخانه‌های برگزیده برای راهنمایی علاقمندان سرمایه‌گذاری در ایالات جدید معرفی و اعلام داشت که فهرست آنها شرح زیر است.

اتریش، استرالیا، بلژیک، کانادا، فرانسه، فنلاند، دانمارک، یونان، هنگ‌کنگ، ایرلند، ایتالیا، ژاپن، کره، هلند، نروژ، پرتغال، اسپانیا، سوئد، سوئیس، تایوان، ترکیه، آمریکا.

این پیش‌بینی‌ها علاوه بر فعالیت‌ها و وظایف وزارتخانه‌های صنعتی و بازرگانی آلمان فدرال و هریک از حکومت‌های فدرال و علاوه بر سازمان‌های سرمایه‌گذاری ایالات تازه آلمان تدارک شده است.

شرکت ترویجی، بدو "صنایع را به سمدسته تقسیم نمود.

شرکت‌های سود ده

شرکت‌های زیان ده

شرکت‌هایی که ادامه فعالیت آنها در شکل موجود خود مقرون به صرفه نبوده و قابل اجراء نیست.

با توجه به گروه‌بندی‌های فوق تصمیم گرفته شد که محورهای زیر و هدف‌های پیش‌بینی شده

جزئی در قالب اهداف اصلی بعنوان محور اقدامات مورد عمل قرار گیرد.

برای بازسازی اقتصادی لازم است که کلیه نیروهای اضافی و سربارهای خارج از نرم‌های استاندارد باز خرید شوند.

نیروهای بیکار که در ابتدای شروع بازسازی و فروش بسیار زیاد پیش‌بینی می‌شود از طریق باز خرید سنوات، بازسازی و آموزش، ارتقاء معلومات و مهارت‌ها برای دور جدید فعالیت‌های اقتصادی در سیستم رقابتی و عرضه و تقاضا آماده گردند.

موه‌س‌ات و شرکت‌هایی که در شرایط موجود امکان بقا و ادامه حیات اقتصادی آنها میسر نیست سریعاً متوقف شوند و منحل گردند، اموال و سرمایه‌های این شرکت‌ها در بازار بین متقاضیان بفروش رسد و کارکنان آن سریعاً طبق مقررات خاصی باز خرید گردند.

سریعاً نسبت به تغییر کاربری و خطوط تولید بانوع تولید و برنامه تولید واحدهای زیان‌ده که به علت عدم توان مدیریتی یا فرسوده بودن تکنولوژی و خطوط تولید زیان‌ده هستند ولی امکان بازسازی آنها وجود دارد تصمیم‌گیری شود. روش‌هایی که برای واگذاری پیش‌بینی گردید شرح زیر اعلام شد:

تبدیل شرکت‌های بزرگ سود ده به شرکت‌های سهامی عام و فروش سهام آنها در بازارهای بورس داخلی و بین‌المللی

فروش شرکت‌های کوچک، بویژه خدماتی و توزیع بصورت سهامی خاص به متقاضیان، بویژه کارکنان و افراد محلی در قالب مذاکره مستقیم (پس از بازسازی ساختار مالی)

فروش شرکت‌های زیان‌ده قابل بازسازی از طریق مذاکره مستقیم و تنظیم و عقد قراردادهای حقوقی مشخص

اعلام شد که ترویجی و سایر مقامات موه‌س‌ات صاحب اختیار مایل هستند که از طریق مذاکره ارزیابی مشتری یا پیشنهادات واصله امکانات را واگذار نمایند. این اولویت‌گذاری، ماهیتاً ناظر به فواید و مزایای زیر می‌باشد.

تعهد مشتری به حفظ اشتغال یا درصدی از اشتغال و بازسازی نیروی انسانی برای حداقل یک‌دوره چندساله

برنامه مشتری برای بازسازی، سرمایه‌گذاری و تضمین بازار فروش

برنامه و تعهد مشتری برای ارتقاء تکنولوژی، بویژه بکارگیری امکانات موجود خود برای بازار و تکنولوژی و سرمایه‌گذاری

برنامه و تعهد مشتری برای توسعه و تغییر کاربری و یا تغییر خطوط تولید و بازسازی تأسیسات و ماشین‌آلات

جدی بودن و میزان احتمال تحقق برنامه‌های پیش‌بینی شده و پیشنهادی درحسب توان‌های واقعی و قابل ارزیابی مشتری یا مشتریان.

برنامه و تعهدات مشتری برای ارتقاء کیفیت، استانداردهای تولید، راندمان و بهره‌وری بهبود استانداردهای محیط‌زیست، ایجاد و سرمایه‌گذاری در امور زیربنایی، تسهیلات و امور رفاهی کارکنان، آموزش و ارتقاء سطح مهارت و دانش فنی کارکنان.

تعهد مشتری در ارتقاء سطح عددی کارکنان طی برنامه‌های توسعه در زمانبندی‌های معینی.

تعهد مشتری در خرید و توزیع یا صادرات بخشی از تولید برای زمانی معین یا تضمین فروش کالاهای تولیدی.

دولت آلمان برای تحقق هرچه سریع‌تر اهداف پیش‌بینی شده تسهیلات و تمهیدات زیر را برای جلب مشتری یا مشتریان پیش‌بینی و اعلام نمود.

عملیات بازاریابی از طریق آگهی

مراجعه، پیدا کردن و مذاکره و دعوت از مشتریان بالقوه، بویژه شرکت‌های بزرگ و واجد شرایط بین‌المللی

بازاریابی از طریق دفاتر و نمایندگی‌های خارجی چاپ و نشر کتب، نشریات و مدارک اطلاعاتی رایگان در سطح وسیع داخلی و بین‌المللی ارائه امکانات مساوی برای مشتریان اعم از داخلی و خارجی

• ترغیب بازارهای پول و سرمایه، بویژه بانکها و موسسات سرمایه‌گذاری بین‌المللی به مشارکت در سرمایه‌گذاری در ایالات جدید.

• ایجاد بخشودگی‌های مالیاتی برحسب نوع و میزان سرمایه‌گذاری

• پرداخت وام‌های ارزان قیمت و کم بهره و دراز مدت برای خرید سهام و پاکل کارخانجات

• پرداخت وام‌های کم بهره و دراز مدت برای اجرای برنامه‌های بازسازی، باز خرید کارکنان

• پرداخت سوبسید، کمک هزینه، هزینه‌های بهره وام و حتی پرداخت بخشی از وام‌هایی که برای باز خرید یا سرمایه‌گذاری‌های در رابطه با ارتقاء، حفاظت محیط زیست و یازیربنائی و آموزشی و تحقیقاتی از طریق سرمایه‌گذاران صرف می‌شود.

• مشارکت در سرمایه‌گذاری و تقبل بخشی از هزینه‌های سرمایه‌گذاری که طی برنامه عمرانی سرمایه‌گذاران برای امور مربوط به مسکن و توسعه امکانات زیربنائی هزینه می‌کنند.

• بصورتی که کارفرما سرمایه‌گذار بوده و دولت بصورت سوبسید و برحسب پیشرفت کارها سهم خود را پرداخت مینماید.

• استفاده از امکانات دولت برای ارائه خدمات مشاوره، آموزش و تهیه و انتشار مطالعات و طرح‌های جامع و بررسی‌ها و تحقیقات بازاریابی و سرمایه‌گذاری بصورت داوطلبانه و مجانی.

• دولت آلمان برای توفیق در برنامه‌های خود از همه امکانات بین‌المللی، از جمله خدمات مشاوره‌ای تخصصی و بازاریابی و بازارهای بورس سهام و سیستم‌های سرمایه‌گذاری و بانکداری بین‌المللی و شرکت‌های بزرگ و صاحب نام داخلی و خارجی استفاده مینماید.

• دولت آلمان علاوه بر اینکه کلیه درآمدهای حاصل از فروش را برای بازسازی و توسعه استاندارددهن زیربنائها و ساختار مالی و نیروی انسانی اختصاص می‌دهد، پیش‌بینی نموده‌است که در یک دوره ده ساله بیش از چهارصد میلیارد دلار سرمایه‌گذاری از محل سایر منابع خود به

این امر اختصاص دهد. علاوه بر این موارد زیر را تعهد نموده است:

الف - خریدار یا سرمایه‌گذار فقط در قالب قراردادهای منعقد با عوامل و کارگزاران فروش و واگذاری متعهد و ملزم به مراعات تعهدات هستند. جوابگوی کلیه ادعاها و مسائل اعم از کارگری، مالکیتی، حقوقی و بدهیهای اداری و سایر مواردی که بعداً و بعلمت عملکرد گذشته عنوان شود، موسسات و اگذار کننده خواهند بود و از این بابت کلیه عواقب و پیگردهای قانونی از خریداران ساقط می‌باشد. عبارت دیگر کلیه معاملات قطعی خواهد بود.

ب - دولت کلیه امکانات و اختیارات خود را برای تأمین منابع مالی و پولی از منابع داخلی یا خارجی را برای کمک به خرید یا سرمایه‌گذاری یا بازسازی، طبق برنامه‌های توافق شده با حداقل هزینه‌های مالی و بصورت وام‌هایی دراز مدت بکار خواهد گرفت و در صورت لزوم از انواع سیستم‌های بیمه، معرفی و حتی تضمین خریداران و سرمایه‌گذاران و یا پرداخت پاره‌ای از هزینه‌ها خودداری نخواهد کرد.

ج - در حوزه‌های تعیین شده، خریداران از کلیه مقررات و قوانین حفاظت محیط زیست و استانداردهائی که قبل از اول جولای ۱۹۹۰ اعلام شده است طبق برنامه‌های پیش‌بینی شده معاف خواهند بود.

د - در مورد ارتقاء استانداردهای محیط زیست در قالب زمان بندی برنامه توافق شده، ده درصد کلیه هزینه‌ها بعهده خریداران، چهل و پنج درصد بعهده ترویهندو باقیمانده بعهده دولت خواهد بود که بصورت سوبسید توسعه پرداخت می‌گردد.

تروی هند در تصمیم‌گیری، در توافق و عقد قرارداد در این رابطه اختیارات کامل داشته و بنمابندگی از طرف دولت کلیه قراردادهای را منعقد می‌کند.

ه - کلیه هزینه‌های مربوط به بدهی‌های سابق،

حقوق ثبت، حقوق نقل و انتقال و مالیاتهای معوقه و سهم دولت یا موسسات و نگاه‌های تأمین اجتماعی در رابطه با باز خرید خدمت، بیمه بیکاری، تأمین بازنشستگی کارکنان در خرید یا واگذاری موسسات و کارخانجات ایالات شرقی از طریق فروشنده تأمین و یا تابع ضوابط ویژه است.

۱-۱- تحلیل تجربیات آلمان در امر خصوصی کردن و آزادسازی

با بررسی روند موفقیت‌آمیز آزاد سازی و خصوصی سازی بخش شرقی آلمان، نکات و ظرایف ذیل را می‌توان یافت.

۱-۱-۱- هدف‌گذاری مشخص و تعریف شده

در این رابطه، بصورت کامل " مشخص تصمیم گرفته شد که هدف از فروش و واگذاری اموال که علی‌الظاهر به دولت آلمان تعلق دارد کسب درآمد یا سود نیست. زیرا نه تنها تمام این درآمدها صرف بازسازی و فضا سازی و ارتقاء سطح کارائی و آموزش و رفاه و استاندارد و محیط زیست و توسعه امور زیربنائی می‌شود. دولت از محل سایر درآمدهای خود هزینه عظیمی را برای تحقق اهداف برنامه تقبل نموده‌است. در قالب هدف کلی رشد و توسعه اقتصادی بخش شرقی تا حد بخش غربی در طول ده سال، هدف‌های زیر بعنوان اولویت‌های شاخص مورد توجه قرار گرفته است.

- حفظ و استقرار استانداردهای بین‌المللی بهره‌وری و راندمان
- ارتقاء سطح تکنولوژی
- ارتقاء استانداردهای حفاظت محیط زیست
- ارتقاء استانداردهای مرغوبیت تولید
- بازسازی خطوط تولید

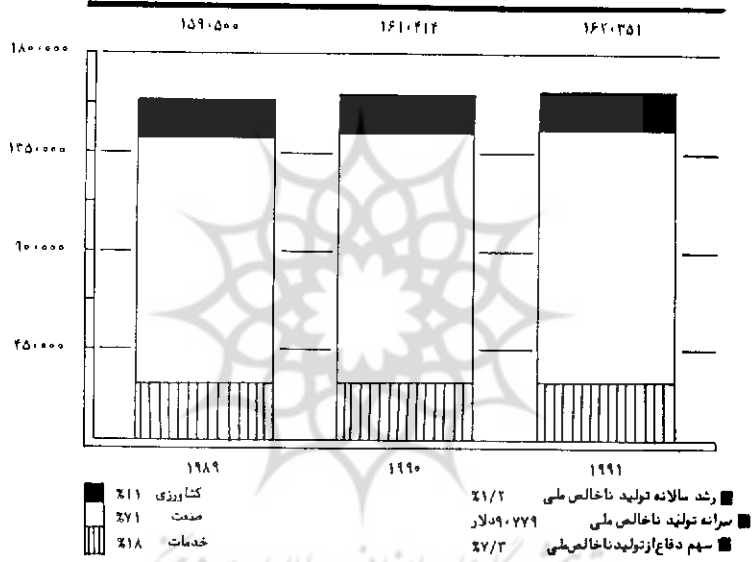
آمارهای اساسی

آلمان شرقی سابق

	تحصیلات			تعداد دانش آموزان برای هر معلم
	مطالعه	مطالعه	دانش آموزان	
ابتدایی	۵۰۶۸۳	۵۷۰۱۵۸	۹۲۵۰۲۲۰	۱۷
راهنمایی	۱۰۰۶۰۵	۱۵۹۰۱۳۸	۱۰۴۲۵۰۳۸۵	۹
دبیرستان	۵۳	۳۲۰۰۴۰	۱۳۲۰۴۲۲	۲

سهم تحصیلات از تولید ناخالص ملی در صد افراد با سواد ۱۹۹

آلمان شرقی سابق تولید ناخالص ملی (میلیون دلار)

آلمان شرقی سابق

فراآورده‌های صنعتی		
کوره (۱۹۸۹)	۳۱۵۰۰۰۰	تریکتن
سیمان (۱۹۸۹)	۱۲۰۲۲۹۰۰۰۰	تریکتن
پنیر (۱۹۸۹)		
سیگار (۱۹۸۹)	۲۸۰۶۲۵۰۰۰۰۰۰۰	
کشتی تجاری (۱۹۸۸)	۲۸۳۰۰۰۰	تن ناخالص
کاغذ روزنامه (۱۹۸۹)	۱۱۰۰۰۰۰	تریکتن
کاغذ ماشین شخصی سواری (۱۹۸۹)	۱۰۲۴۲۰۰۰۰	تریکتن
	۲۱۷۰۰۰۰	
راديو (۱۹۸۹)	۱۰۱۵۲۰۰۰۰	
تلسوپ (۱۹۸۹)	۷۷۵۰۰۰۰	
شراب (۱۹۸۹)	۰	هکتولتر
بنم (۱۹۸۹)	۱۸۰۰۰۰	تریکت تن

تن ناخالص ۱۰۰ لیتر (هکتولتر)

توجه: ارزش (۰) نمایانگر عدم گزارش تولید میباشد

• اتصال صنایع و فعالیت های تولیدی، اعم از خدمات و کالا به مدیریت های طراز اول که کارآئی و لیاقت آنها در سطح جهانی به اثبات رسیده است.

• بازسازی نیروی انسانی

• حفظ سطح اشتغال و حذف و کاهش بیکاری در یک دوره معین از طریق توسعه تاحدی که به هدفهای اصلی خصوصی سازی لطمه وارد نسازد.

• محدود کردن انتظارات خود از خریداران، سرمایه گذاران و پتانسیل های منطقه و داخلی به حجم واقعی و توان واقعی مدیریت و سرمایه گذاری و تکنولوژی موجود و بهره برداری از پتانسیل های بین المللی.

• توسعه امکانات زیربنائی بویژه حمل و نقل و سوخت و انرژی.

• ارتقاء استانداردها، کیفیت و طراحی تولید و ایجاد همطرازی صنایع آلمان شرقی با آلمان غربی موجود.

• ادغام فعالیت های مشابه و انحلال فعالیت های زائد و غیر ضروری در سیستم جدید از جمله حذف بسیاری از ادارات و پایگاه های نظامی و انتظامی و حزبی و امنیتی که کاربرد آنها فقط در سیستم کمونیستی دارای جایگاه بوده است.

• حذف بوروکراسی های سرباز، زائد و گمراه کننده، مدیریت های ناتوان و پرهزینه، برنامه ریزهای متمرکز و سلسله مراتب طولانی، بویژه از امور تولیدی و وارد کردن ایسین فعالیت ها در بازارهای رقابتی و آزاد.

• حمایت مشروط و هدفدار و برنامه ریزی شده برای حفظ و ترمیم سیستم ها تاحدی که بتوانند پهنائی و بصورت شخصیت های حقوقی مستقل ادامه حیات دهند.

۱-۱-۲- انتخاب روشهای اجرایی

مناسب و مدیریت قاطع آلمان

یکی از مهمترین پیشرفتهای جوامع بشری در

امر سازماندهی و مدیریت تجزیه کتیت ها به عوامل تشکیل دهنده با اجزاء کلیت، گروه بندی اجزاء در گروه های هم خصلت و ایجاد کارهای تخصصی و واگذاری گروه های تخصصی کار به مجریان ویژه است. شاید بتوان تیلور را بعنوان پدر مدیریت علمی و اشاعه دهنده این شیوه تحلیل کار دانست. براین سیاق است که افراد و اشخاص واجد صلاحیت و مناسب را میتوان انتخاب نمود و برای کار و تخصصیابی در هر گروه از مشاغل تعلیم داد و تربیت نمود.

در این رابطه شواهد و مثالهای متفاوتی در زندگی روزمره می توان ارائه کرد. مثلاً "در زمینه تولید اتومبیل در دنیای امروز، گروه های طراحی اتومبیل بعنوان شخصیت های مستقل، شامل انواع تخصص های ویژه در امور طراحی بدنه، هنرمندان ارگونومی و آرشیتکت، نمونه سازها و مدل سازها با گرفتن سفارش پیوسته در حال ابداع و خلاقیت هستند. اتومبیل سازها برحسب اطلاعات بازار و نظام مدیریتی کمپانی مدلهائی را برای تولید انتخاب کرده و عوامل اجرایی را برای تحقق مدل در قالب کالای قابل فروش بسیج می کنند. مشتریان یا خریداران برای بهره برداری ویژه مورد نظراش انواع اتومبیل های ارائه شده مدل یا مدلهائی را انتخاب کرده، می خرند و بالاخره گروه های هم برای رفع عیب و تعمیر و نگهداری این وسائل، خدماتی را ارائه می کنند.

در این روند قطعا "طراح، سازنده، راننده یا بهره بردار، تعمیر کننده شخصیت های متفاوتی هستند. یعنی نمی توان از تعمیر کننده هر چند ماهر انتظار طراحی یا ساخت اتومبیل داشت، در سازمان و مدیریت هم چنین تقسیم بندی و ضوابطی جاری است. یعنی علم و فراست و تجارب سازماندهی خود مقوله ایست که نیاز به تخصص، مهارت، آموزش، اطلاعات و علم جدائی دارد. مدیریت یک سیستم و نظام سازماندهی شده نیز امر جداگانه ایست. چنانچه مدیریت خرید، فروش، اجرای پروژه بهره برداری از کارخانه، . . . هر کدام واجد شرایط

و خصلت های ویژه خودش است و در دنیای امروز معمولا " این مقولات را با هم مخلوط نمی کنند. مثلا " در ژاپن شاهد هستیم که شرکت های عظیم بازرگانی بین المللی مانند سیتروماروینی در کنار واحدهای تولیدی ژاپنی شخصیت های کاملاً " جدائی را تشکیل می دهند.

در امور حساس و مهم مملکتی هم نباید این باور را داشته باشیم که یک وزیر که قاعدتاً " رئیس یک سازمان اجرایی است مستمسول تصمیم گیری و یا نظم و نسق در طراحی سازمانی همان مؤسسه باشد. یک مدیر اجرایی خوب یا مدیرعامل یک شرکت مسائل پولی، مالی، دولتی و دبیریت های از سنخ دیگر را هم خوب بلد باشد.

بنابراین فلسفه بود که در کشور علاوه بر سازماندهی و تشکیل وزارتخانه ها، سازمان دیگری بنام سازمان امور اداری و استخدامی ایجاد گردید، تا بتواند در قالب تخصصی در امر هدف گذاری و تشکیلات اداری اقدام کند.

دولت آلمان برای سازماندهی هدفها و برنامه های خود هیچگاه کار را به همان کنندگان قبلی واگذار نکرد. یعنی به سازمانها و مدیریت ها تولیدکننده اختیار خرید و فروش و واگذاری سهام نداد، اولویت هم برای کسی و چیزی و گروه و دسته ای تعیین نشد. بلکه در اولین قدم گروه های را برای تنظیم سازمان مناسب اجرایی تعیین کرد که در کوتاه مدت روشهای مناسب برای امر فروش، ادغام و بالاخره آزادسازی را طراحی کنند.

قطعا " این روشها لازم است هماهنگی های دقیقی با کل نظام اجرایی، سیاسی و اقتصادی بخش غربی داشته باشد. پیش بینی هزینه ها و زمان و مسائل کلیدی و اتفاقات بین المللی را بکند. چنین طراحی انجام شد. قانونمندی های لازم نوشته شد و از همه مهم تر برای امور اجرایی دامنه قابل قبول انحرافات، خطاها و مشکلات سنجیده و ارزیابی گردید.

در چنین طرح و قالبی سازمان مناسب و تقسیم

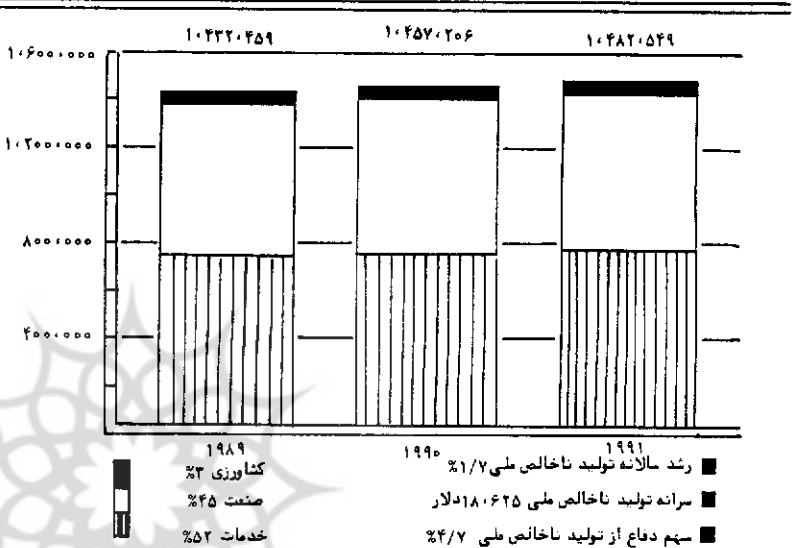
وظایف پیش‌بینی شده فراغ بال هدفهای پیش‌بینی شده و مأموریت‌های طراحی شده برادنبال کند. ادامه دارد

بسرعت ایجادگردید که فارغ از قیل و قال تولید، منافع گروهی، نگرانی‌های واقعی یا احتمالی ازآینده در قشرهای اجتماعی با

وظایف پیش‌بینی شده سرعت انجام گرفت و یکی از سازمانهای قوی، تام‌الاختیار و منسجم برای سامان‌دهی بخش صنایع، یعنی ترویج‌هند

آلمان

تولید ناخالص ملی (میلیون دلار)

آلمان غربی سابق
تولید ناخالص ملی (میلیون دلار)

